

Räddningsplankan

En webbtidning för erfarenhetsutbyte inom området skydd mot olyckor utgiven av RäddSam F

RäddSam F är ett samarbetsorgan för 13 kommuner i Jönköpings län och Ydre kommun i Östergötlands län samt SOS Alarm.

Sökhund i samarbete

Läs mer på sidan 7

Ledaren SIDAN 2	Brandutredningar SIDAN 8-9	Utvecklingsprocess SIDAN 13	Gasflaskeskyttar SIDAN 17
Stormen Egon SIDAN 3	Vattenlivräddning SIDAN 10	Kem SIDAN 14-15	Personaltytt SIDAN 18
Tung räddning SIDAN 4-5	Specialpumpar SIDAN 11	Räddningsplan k besöker SIDAN 16	Utbildning SIDAN 19
Fyrbent samarbete SIDAN 6-7	Skogsbrandflyg SIDAN 12		Rökdykarreglemente

Ledare

Sommaren 2015 är på klar ingång. Som alltid finns förväntningar om vad som ska ske och vad man ska göra av denna sommar. Kommer det bli ytterligare en storbrand likt den som var i Västmanland förra året? Vad har hänt sedan dess och har vi lärt oss något efter denna?

Min önskan är att vi inom räddningstjänsten i länet övar taktik och teknik på skogsbrand men även att vi tolkar FWI-värden för att kunna göra en så bra insats som möjligt.

En del av oss fick ju vara med där uppe och uppleva den stora organisationen och allt runt detta. Det finns redan ett antal delutredningar gjorda så vill man förkovra sig i detta kan man läsa bl.a. på MSB:s hemsida om dessa, den färdiga utredningen dröjer dock till mars 2016. Från skogsbrandsgruppens horisont så planerar vi för en skogsbrandsutbildning i april 2016 som inriktar sig mot nya insatsledare och brandingenjörer. För att inte bara tänka skogsbrand, så vi gör som vanligt...förbereder oss på det mesta.

Risk- och sårbarhet

Det som händer i våra kommuner just nu är jobb med risk- och sårbarhetsanalysen som sedan leder vidare till nya handlingsprogram inom vårt verksamhetsområde, detta ska vara klart innan årsskiftet. Vad som händer i våra nordiska grannländer Danmark och Norge är att man tittar på att regionalisera och bilda större regioner, där flera kommuner går samman. Med tanke på vad som sker med Polisen och Försvaret så kan man tänka sig att något liknande kommer att ske även här i Sverige med räddningstjänsten inom en snar framtid. Min önskan är att vi kan bibehålla och stärka arbetet i RäddSam F och F-samverkan för att möta en sådan utveckling!

We are the Heroes of our time

Så sjöng Måns Zelmerlöw i Sveriges bidrag till Eurovision song contest. Jag är ingen melodifestivalnörd men i min hjärna så började vissa tankar gå igång. Många människor vill bli bekräftade för den de är, inget konstigt med det. I det stora och i det lilla så tror jag på förändring som vi - var och en, kan vara med på, att få göra skillnad på arbete både vid en utryckning men även mellan olika möten med människor. Där allt

fler mår dåligt i samhället så är det en bra tanke att ha möjlighet att kunna hjälpa, och vara den lilla hjälten, om bara för en liten stund. Tänk att få vara Heroes för en stund och kunna boosta både någon annan och sig själv lite grann, det kan vara bra för alla.

Så önskar jag er alla inom räddningstjänsten en riktigt trevlig och varm sommar!

LARS-GÖRAN ANDERSSON
RÄDDNINGSCHEF
SÄVSJÖ KOMMUN

Tung räddning på Axamo

Vi har haft 5 bra dagar på Axamo där vi har övat på olika tunga lyft, allt från fälglyft till busslyft samt även lite kluriga lyft med cementblock och cementrör. En av övningarna var en buss som låg på sidan ostabilt i en slänt där man skulle göra ett dellyft samtidigt som man säkrade bussen så att den inte kunde glida iväg. De övade enheterna var heltidsstyrkan från Jönköping samt Nässjö och det var också dessa styrkor som kan larmas som en länsresurs inom RäddSam F vid behov. (I Nässjö finns en tungräddningscontainer placerad.)

Under övningarna har även räddningspersonal från Värnamo, Aneby, Mullsjö och Ljungby medverkat. Vid tre tillfällen har även personal från assistanskåren deltagit och kommit med många bra synpunkter och inlägg.

KJELL-ÅKE ROMFORS
BRANDMÅSTARE JÖNKÖPING

Namn: Zetastars Rock
 Ålder: 2,5 år
 Ras: Engelsk Springer Spaniel
 Arbetar som: Brandsökhund hos Polisen.
 Bor: Jönköping
 Intressen: Träna med husse Tomas Pellnor

Fyrbent samarbetspartner

Polisens kriminaltekniker arbetar bland annat med sökhundar och ett par av dessa är tränade på att hitta spår av brandfarliga varor. Man saknar dock en variation av bra övningsmöjligheter och vände sig därför till räddningstjänsten i Jönköping med tanke på Axamo övningsplats.

- Ett ypperligt tillfälle att få samarbeta med Polisen och se hur de jobbar med sina brandsökhundar, berättar Christian Falk, brandmästare, Räddningstjänsten i Jönköping.

Dagen innan övningstillfället lade Christian och Jan Rullman, chef på polisens forensiskegrupp i Jönköping, ut spår av brandfarliga vätskor på sju olika platser på Axamo samt ett blindspår. Man lade även ut fem spermprov i terrängen då hundarna även är tränade att hitta bevis i exempelvis

våldtäktsfall. Under övningsdagen medverkade bland annat Tomas Pellnor och Jan Rullman, Jönköping och Bernt-Gunnar Carlsson och Ulrika Lichtenberg, Region Syd, samt tre sökhundar. Övningen var väl planerad och hundarna tränades förutom att söka efter olika preparat, i sin förmåga att söka i svåra miljöer. Hundarna visade stort sökintrasse och hade också mycket stor träffsäkerhet.

Brandsökhund

Brandhunden är ett stort hjälpmedel för tekniker genom att den med sin markering vägleder och begränsar platsen där prov kan tas av kriminaltekniker. Hunden ska markera när den anträffat ett preparat och denna markering ska vara påvisande tydlig och säker och hunden får heller inte vidröra preparatet. De vanligaste markeringsformerna är skallmarkering, sittmarkering, liggmarkering eller frysmarkering.

Artikeln fortsätter på nästa sida →

← [Artikeln börjar på föregående sida](#)

Tomas Pellnors engelska retriever Rock är tränad för frysmarkering, han blir passiv med nosen riktad mot preparatet när detta anträffats. Inläringen av att hunden ska söka efter brännbara vätskor och sperma går till på exakt samma sätt som all annan dressyr och sökträning. Hunden får hela tiden fördel av när han söker och påvisar det preparat han utbildas för. Inledande övningar kan vara att man ställer upp ett antal burkar med lock. De flesta tomma, men en burk innehåller det preparat man önskar utbilda hunden för. När hunden luktar på de olika burkarna och visar intresse för just den burk man har lagt ned preparatet i, så får den fördel och beröm för detta. Övningen upprepas och hundarna lär sig oerhört snabbt vilket preparat den får fördela av att påvisa.

Träna med hund

Anledningen till att hunden Rock tränades tillsammans med brandsökhundar från Region Syd är att första januari i år övergick polisen från länsmyndighet till en nationell polismyndighet med regionindelning. Jönköping län tillsammans med Östergötland och Södermanland bildade då Region Öst. En arbetsgrupp har sett över hundverksamheten i landet och i en slutrapport framförs att det som huvudregel ska finnas två brandsökande hundar i varje region. När det gäller Region Öst, finns endast Rock med hundförare Tomas Pellnor och tanken är därför att man inom kort kommer utbilda ytterligare en brandsökhund. Fördelen med att ha specialsökhundarna placerade på samma ort och ställe är bättre träningsmöjligheter, varje hundförare har rätt till veckovis träning med sin tjänstehund

på arbetstid. Varje hundförare har sin egen tjänstehund, och naturligtvis innebär det också rätt mycket träning på fritid. När Tomas inte tränar med Region Syds hundförare, så tränar han till Skillingaryd och Skillingaryds Lägerplats, där Polisen har en dressyrplats för länets övriga polishundar. Polisen har idag 20 patrullhundar i länet och har möjlighet till träning i Skillingaryd tre dagar i veckan. Eftersom man idag enbart har en hund i Region Öst för brandsök så försöker man att planera in dennes träning med Regions Syds två brandhundar en dag per månad. Antingen sker träningen i Polisområde Jönköping eller på plats i Region Syd.

Vaggeryds räddningstjänst

Nämnas kan att i början av året hade Polisen en liknande övning med Räddningstjänsten i Vaggeryds kommun. Polisen fick då möjlighet att träna brandhundar på en plats där Räddningstjänsten tidigare genomfört en övning med brand i två huskroppar. Eftersom Polisen har sin dressyrplats belägen på Skillingaryds Skjutfält, så har man idag en bra samverkan med Räddningstjänsten i Vaggeryds kommun inom olika områden.

- För Polisens hundverksamhet är det en stor tillgång att ha denna möjlighet till samverkan, inte minst med tanke på brandövningarna. Det är en fördel att lära känna varandra och utbyta erfarenheter. Detta är sannolikt utvecklande för båda parter, såväl på kort som på lång sikt, säger Sten Blomberg, kommissarie vid polisens hundtjänst i Jönköping.

Villabrand i Flisby

Intervju med Rasmus Frid
Höglandets Räddningstjänstförbund.

Söndagen den 8 februari inkom ett larm om en brand i en villa kl.16:21 till SOS. Larmet var inringt av villaägaren som hade kapat ett rör i golvet med vinkelslip och nu kom det rök. SOS drog ett nivå10-larm och både Annebergs och Nässjös styrkor blev utlarmade.

Först på plats var styrkan från Anneberg, därefter kom insatsledaren och något senare styrkan från Nässjö. Då insatsledaren kommer till platsen begär han ytterligare en räddningsenhet som dras från Huskvarna. Räddningsledare var Rasmus Frid från Nässjö. I huset bodde en barnfamilj och utrymningen var färdig när styrkan från Anneberg kom. -Branden var även relativt lättåtkomlig från början, även om risken för spridning till vinden var en risk, fortsätter Rasmus. Branden hotade aldrig några intilliggande hus.

Läsa olyckan och göra riskbedömning

Vid framkomsten var villans andravnings rökfylld. Villaägaren hade sågat i golvet mellan första och andra våningen och bland annat sågat av ett metallrör. Gnistor hade antänt kutterspånet i bjälklaget. Ägaren upptäckte röken snabbt, försökte själv släcka med en pulversläckare, samtidigt som hans fru larmade SOS. Inom femton minuter var räddningstjänsten på plats.

-Vi förstod snabbt att det var en konstruktionsbrand i mellanbjälklaget och inriktade oss på att det inte skulle få spridning, berättar Rasmus Frid.

Brandmännen kunde gå in genom husets entré och man hade inga problem med vattentillförseln.

-Det var snö ute och vattenposten var täckt av snö och is, men vi hade gott om vatten med oss och behövde aldrig tänka på att använda av oss av vatten utifrån, berättar Rasmus Frid.

Identifiera åtgärder

-Vi bedömde läget som rökdykning, dels för att övervåningen var rökfylld och dels att vi ville vara förberedda om det blev ett hastigt förlopp med spridning till vinden, säger Rasmus.

-Vi använde oss av dimspik samt sågade upp golvet

för att kunna ta ut spånet.

MMI (Mål Med Insatsen)

-Vi uttalade inget MMI, men målet var att det inte skulle sprida sig från startutrymmet plus att släcka och att få ut spånet, berättar Rasmus Frid. Faran var att det skulle gå upp på vinden via en vägg.

Sätta organisationen

Ledningsplatsen blev på gatan, nära huset. Rasmus Frid, Nässjö, blev räddningsledare och hade kontakten mot ankommande styrkor samt polis och ambulans. 2080, Lars-Göran Andersson, Sävsjö blev ansvarig för skadeplatsen.

Kommunicera och samverka

Kommunikationen var på en gemensam RAPS och detta fungerade bra. På väg ut till branden passerade Nässjöstyrkan en bil i diket, man vände då den andra tankbilen och tog tillsammans med poliserna som också var på väg ut till branden, hand om denna olycka. Ett omfall som fungerade bra då tillräckligt med resurser var larmade i ett tidigt skede.

Under händelsen med villabranden samarbetade man med polis och ambulans och allt fungerade bra. Villaägaren tog själv kontakt med sitt försäkringsbolag.

Skapa uthållighet

-Vi bedömde det som en rökdykarinsats redan från början och hade folk så det räckte. Efterbevakning skedde hela natten och därefter satte vi in ett larm i huset samt att ägaren hade koll, berättar Rasmus.

Uppföljning

Rasmus Frid är nöjd med insatsen. Rätt mängd resurser, rätt nivå på säkerheten, alla gjorde vad man skulle och även hjälpbehovet kändes bra. -Vi pratade mycket med de drabbade och de fick alla den info de behövde.

Branden startade på spisen

Intervju med Rasmus Frid
Höglandets Räddningstjänstförbund.

Den 14 mars inträffade en brand på en spis i ett flerbostadshus i Nässjö. Branden blev relativt kraftig och spis och fläkt blev rejält skadade. Lägenhetsinnehavaren ringde fastighetsskötaren som omgående kom för att se vad som inträffat. Fastighetsskötaren i sin tur ringde 112. Larmet till SOS inkom 19:37 och larmet gick som Nivå-20, brand i byggnad, flerbostadshus.

Läsa olyckan och göra riskbedömning

Först på plats var en FIP-bil och brandmannen tog genast bort kryddhyllan ovanför fläkten för att se om branden spridit sig. Han gick även in i lägenheten ovanför och upptäckte då att det kom rök vid golvlisterna. Han kontrollerade även vinden.

Identifiera åtgärder

Nästa man på plats var insatsledaren samt en räddningsenhet från Nässjö. Man startade släckningsarbetet i lägenheten ovanför med hjälp av dimspik och började även såga upp i golvet. Fläktkanalen, i lägenheten där det brunnit på spisen, gick genom en murad vägg in till lägenheten ovanför och det var efter den murade väggen som det brann. I den drabbade lägenheten startade man släckningen med hjälp av en pulversläckare och så fort nästa styrka anlände fortsatte man även här släckning med dimspik.

MMI (Mål Med Insatsen)

MMI uttalades aldrig, men målsättningen var att stoppa branden i startutrymmet och att förhindra rökspridning till de andra lägenheterna.

Sätta organisationen

Räddningsledare blev Rasmus Frid och hans roll blev att jobba dels utanför huset och dels samverka med polis och ambulans. Ledningsplatsen blev utanför trapphuset, mot gatan.

Kommunicera och samverka

Samverkan avlöpte bra och man använde sig av gemensam RAPS. Största samverkan blev mot polis, då ambulansen kunde avvika tidigt. Försäkringsbolaget var snabbt på plats.

Skapa uthållighet

- Vi hade lagom mängd resurser och rökdykarna fick avlösning vid behov. Det fanns även ytterligare back-up av rökdykare. Arbetsmiljön var under omständigheterna bra, menar Rasmus Frid. En omfällsplanering fanns, Forserumsstyrkan stod i "standby" och kunde snabbt rycka ut om behov uppstod.

Uppföljning

Räddningsinsatsen avslutades vid 21:30-tiden, men det fanns folk kvar under natten för kontroll. Rasmus Frid anser att man hade rätt mål, rätt resurser och rätt handhavande.

-Vi kom ifatt branden och kunde släcka bra. Både lägenhetsinnehavaren och grannar blev drabbade på grund av röken, man kunde inte gå in i sina lägenheter under branden och några behövde tillfälliga boenden. Räddningstjänsten hjälpte till i kontakten med försäkringsbolaget.

Tänkvärt

-Det är lätt att hamna långt fram som räddningsledare. Man vill hålla koll på branden och i mitt fall ville jag använda värmekamera för att se var branden tog vägen. Det är lätt att bli kvar i händelsernas centrum... I detta fall kom jag och insatsledaren överrens om att byta positioner.

Samarbete i vattenlivräddning

Måndagen den 11/5 bedrevs en större vattenlivräddningsövning i sjön Nömmen, men det hela började för ca 4 år sedan... Allt började med att riktlinjerna för vattenlivräddning gjordes om för ca 4 år sedan. Vi bedrev fram till dess ytlivräddning, men nu öppnades möjligheten till fridykning, även om ytlivräddning alltid skall ses som ett förstahandsval. Vi var fyra brandmän från spridda håll i länet som samlades och arbetade fram "Riktlinjer för vattenlivräddning inom RäddSam F".

Vi hade även ett antal tillfällen då vi samlade och utbildade blivande lokala instruktörer i de nya riktlinjerna, dessa instruktörer åkte hem och utbildade i sin tur sina kollegor. För att än mer utveckla vår vattenlivräddningsförmåga togs kontakter med polisen och med dykarna på Ing2 i Eksjö och det visade sig att dykarna i praktiken stod och väntade på att bli kontaktade, de ville verkligen vara med och kunna vara behjälpliga vid vattenolyckor. Ing2

har ju onekligen resurser som vi inom Räddningstjänsten saknar.

Rutiner

Vi började med att ta fram förslag på hur detta samarbete skulle formaliseras och det nu håller vi på att ta fram rutiner för hur vi larmar ut Ing2-dykarna vid behov. En annan del vi började planera var en

Henrik Eriksson, Högländets räddningstjänstförbund, spelade in övningen.

Artikeln fortsätter på nästa sida →

← [Artikeln börjar på föregående sida](#)

gemensam övning. Från början såg vi en liten enkel övning, men det ökade i format och dagen vi övade var vi uppe i ett 45-tal inblandade. Övningen döpte vi till ARPAS (Armén, Räddningstjänsten, Polisen, Ambulans, Ssrs). Så här i efterhand borde vi fått med ytterligare ett S då SOS även var med på övningen.

Övningsdagen

Vi samlades vid Stensjöns gamla skola kl. 09.00 den 11/5. De som medverkade var ett antal vattenlivräddningsenheter från olika räddningstjänster i länet, både yt- och fridykare samt även ett antal ledningspersoner från räddningstjänster (IL, BI). Polisen var med både med yttre befäl och hundpatrull, Regionen kom med en ambulans, SSRS (Sjöräddningssällskapet) kom med enheter både från Visingsö (vattenskoter) och Växjö (svävare). SOS bistod med en operatör. Det fanns även ett antal observatörer från olika räddningstjänster med på övningen. Vi får inte glömma våra två elever/skademärkörer från vårdgymnasiet i Nässjö.

Upplägget var att första räddningsenhet larmades till badplatsen i Stensjön och möttes av en upp- och nervänd båt ca 75 meter ut i vattnet med två skrikande (och fulla) människor som hade lite förvirrade uppgifter om vad som hade hänt och hur många som drabbats och från detta scenario spelades övningen upp. Det fanns totalt 4 dockor på olika djup och på ytan samt två levande märkörer. En stor del av övningen var i samverkans tecken samt problemen med att söka metodiskt på en större yta, men även att se och känna på de andra organisationernas utrustning och lära av varandras metoder att söka.

Utvärdering

Efter utvärdering på plats samt lite enklare lunch så samlades vi på brandstationen i Nässjö för, dels en liten kort presentation av respektive medverkande enheter dels även en föreläsning av Fredric Svensson, en kille som har ett förflutet inom försvaret och inom ambulans. Temat på föreläsningen var "vad händer med en kropp som drunknar".

MSB

Vi fick ut en hel del av övningen, både vad gäller materiel men framförallt inom samverkansfunktionen och varandras olika förmågor. Vi har även (tack vare övningen?) fått lite intresserade blickar på oss från ett MSB-projekt som heter Dyksmart.se. Detta är ett statligt projekt som går ut på att inventera landets vattenlivräddningsförmåga samt som ett sidospår titta på hur vi kan samverka effektivare mellan olika myndigheter/funktioner vid vattenolyckor.

JAN KARLSSON
BRANDMAN HRF

Specialpumpar kompletterar barriärer

Som komplement till de barriärer som upphandlades i början av året har specialpumpar inköpts. Pumparna är tänkta att användas "bakom" barriärer för att pumpa tillbaka det vatten som lyckas komma över på "fel sida" barriären. Tillbehör till pumparna är pontoner ifall vattenståndet blir högre.

På fyra platser i länet finns det barriärer och pumpar, Eksjö, Vetlanda, Värnamo och Jönköping.

GUNNAR HANSSON
BRANDINGEJÖR
JÖNKÖPING

Skogsbrandflyg och eldningsförbud

2015 är det åter FFK (Frivilliga Flygklubben) genom flygklubbarna i Eksjö, Jönköping, Värnamo och Anderstorp som flyger skogsbrandflyget över Jönköpings Län.

Länet är uppdelat på två slingor som flygs var för sig. Den östra slingan flygs 11.45 - 13.45 och går över Vetlanda, Sävsjö, Gränna och Tranås. Den västra slingan flygs vid 16.30 - 18.30 och går över Värnamo, Mullsjö, Ulricehamn och Smålandsstenar. Därutöver finns det slingor i södra Sverige som kompletterar varandra både geografiskt och tidsmässigt.

Bedömning

Under 2015 är det i Jönköpings län och Ydre kommun Brandingenjör 4180 från Höglandet som gör bedömningen när bevakning med flyg ska ske. Vid en händelse där skogsbrandflyget deltar, så fås besked via SOS vilket anropsnummer skogsbrandflyget nås på. Standard RAKEL-talgrupp för skogsbrandflyget är Jönk-Blå-5. I samband med skogsbrand, kommer SOS att koppla samman aktuell RAPS-talgrupp med Jönk-blå-5.

Skogsbrandflyg

I det fall räddningsledaren önskar få upp skogsbrandflyget vid rekognosering vid en skogsbrand,

ska sökning ske via SOS Alarm. Det är staten som står för kostnaden för förebyggande bevakning, medan respektive kommun står för flygning i samband med en inträffad skogsbrand.

2015-års planering för skogsbrandflygbevakning finns på RäddSam F:s hemsida.

Eldningsförbud

Länsstyrelsen (och kommunerna) har rätt att utfärda eldningsförbud inom sina respektive områden. Liksom tidigare är gör brandingenjör i beredskap region höglandet en bedömning utifrån, bland annat, brandriskkartorna på MSB:s respektive SMHI:s hemsidor om eldningsförbud ska utlysas och i vilket område det i så fall ska ske. Endast länsstyrelsen och lokal räddningschef, eller motsvarande, har rätt att medge lokalt undantag från eldningsförbudet. Detta ska ske efter särskild bedömning.

PÅR LJLJEKVIST
RÄDDNINGSTJÄNSTEN VÄRNAMO

Utvecklingsprocess Samverkan och ledning

Som den första av sex inplanerade föreläsningar inom ramen för Regional samordning och inriktning träffades runt ett hundratal personer från olika kommuner, myndigheter och organisationer den tolfte maj på träcentrum i Nässjö.

Temat för denna första träff som F-samverkan i samarbete med Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) anordnat belyste två områden;

- Kriskommunikation ur ett ledningsperspektiv.
- Vilka författningar som styr hanteringen av samhällsstörningar

Viktigt med improvisation

Inom det första området föreläste universitetslektor Mats Eriksson från Mittuniversitetet. Mats beskrev från ett forskarperspektiv hur viktig kriskommunikationen ur ett ledningsperspektiv är. En del av de slutsatser han kom fram till är att kriskommunikationen är extremt beroende på läget och hur det ser ut samt att det är viktigt med improvisation. Vidare så betonades att en misskött kriskommunikation leder till "dubbelkris".

Centrala stödet

Inom kriskommunikationsområdet föreläste även Maria Pålsson, kriskommunikatör från MSB om hur det centrala stödet är uppbyggt och ser ut.

Maria drog även några exempel, bland annat gällande fall av fågelinfluensa under våren, då flera myndigheter samstämmt och i ett tidigt skede informerades om händelsen. Maria hänvisade även till webbplatsen krisinformation.se.

Fyra hörnstenar

Inom det andra huvudområdet för dagen var det Lars Person, Jurist på MSB som på ett intressant och underhållande sätt presenterade vilka författningar som styr hanteringen av samhällsstörningar med fokus på de olika aktörers roller, ansvar och mandat samt skyldighet att samverka vid en händelse. Lars beskrev krishanteringssystemet, regeringsformen, legala aspekter samt olika lagtolkningsmetoder. Fyra viktiga "hörnstenar" är; samverkan, grundprinciperna (ansvar, likhet, närhet), sektorsansvar samt geografiska områdesansvaret och "författningmattan" (särskilt intressanta författningar).

Nästa tillfälle

Nästa tillfälle inom processen är den femtonde september då Foskaren Christian Uhr föreläser om grunder för samverkan och ledning vid samhällsstörningar.

THOMAS LJUNGGREN
STF RÄDDNINGSCHEF

HÖGLANDETS RÄDDNINGSTJÄNSTFÖRBUND

Heldag med fokus på specialenhet kem

Ett nytt övningskoncept genomfördes för första gången där fokus låg på specialenhet kem och kemdykning. Inom RäddSam-F finns i dag två olika typer av kemenheter på flertalet platser i länet. Det finns tre kemutrustningsenheter, med utrustning för att bland annat pumpa, omhänderta och sanera olika kemikalier vid större utsläpp, samt sju kemdykarenheter, med utrustning och personal för kemdykning. Under åtta heldagar har dessa specialenheter övats och 115 personer från större delen av länet har genomfört övningarna på Axamo.

Genomförande

Övningarna var upplagda så att de framför allt skulle vara lärande och inte i första hand prövande. Dagen började med teoretisk genomgång av bland annat skydds nivåer och zonindelning. Teorin byggdes sedan på med enkla praktiska diskussionsövningar där syftet var att få deltagarna att tänka på risker och säkerhet vid olika typer av utsläpp. Efter dessa moment genomfördes praktiska övningar där man i grupp fick lösa praktiska uppgifter så som tätning av tank, potentialutjämna och pumpa brandfarlig vätska, håltagning av tank mm. Efter varje del gick gruppen igenom vad som gick bra/mindre bra och vad som kunde gjorts annorlunda. Dagen avslutades med två övningar där kemdykargrupper skulle impaktera en kondenserad gas samt neutralisera en syra. Vid dessa övningar fick befälen agera något mer i sina roller än tidigare, de fick förutbestämda instruktioner om vilka moment som skulle utföras för att sedan på egenhand få kemdykarna att genomföra dessa moment.

Lärdomar

Övningsdagen gav många viktiga lärdomar kring arbetssätt och metodik vid kemhändelser. Då åtgärder vid kemutsläpp och arbete i kemskyddsdräkt generellt sett övas relativt sällan har det varit värdefullt att få klä sig i och jobba med den personliga skyddsutrustningen. Det har också varit värdefullt för

både befäl och kemdykare att få en känsla för hur lång tid det tar att få en kemdykarorganisation till "startlinjen". Det gäller också att skapa uthållighet i insatsen tidigt då aktionstiden är begränsad för en kemdykare samtidigt som insatser vid kemikalieutsläpp troligen tar ett antal timmar att genomföra. Till det kommer sanering av egen personal och utrustning som är en svårighet i sig.

Utvärdering

Dagen och sättet den genomfördes på har varit väldigt uppskattad av deltagarna. Att få en heldag med något man sällan övar och i princip aldrig övar i större skala var väldigt positivt. Att få arbeta med utrustningen för kem och även se vilken utrustning som finns tillgänglig i länet för bland annat pumpning och personsanering har setts som positivt. Många har sagt att "bara momentet att klä sig i kemdräkt har gett mycket då vi gör det alldeles för sällan".

Övningsledningen vill passa på att tacka deltagarna för stort engagemang och uthållighet trots dåligt väder vissa dagar samt många och goda diskussioner kring övningarna. På återseende 2016 då vi genomför kemdagarna igen för er som ännu inte gått!

RASMUS FRID
BRANDINGENJÖR

HÖGLANDETS RÄDDNINGSTJÄNSTFÖRBUND

Räddningsplankan besöker

Ydre Räddningstjänst

Namn: Peder Nilsson
Ålder: 34 år
Yrke: Deltidsbrandman
Arbetar: Ydreskåp
Bor: Villa i Österbymo
Intressen: Fiske. Är just nu i Nordnorge och fiskar.

"För en brandman i Ydre är det ett kall"

- Ska jag vara ärlig så tror jag att de flesta av oss har sökaren på oss ständigt. Skulle det behövas och man är tillgänglig, även om man inte har jour, så ställer vi upp, säger Peder Nilsson, deltidbrandman i Österbymo.

Sveriges åttonde minsta kommun
Ydre kommun är en av Sveriges minsta kommuner sett till befolkningmängd. Här bor det cirka 3660 personer och Österbymo utgör centralorten.

Här finns också kommunens deltidskår och många av de anställda arbetar på någon av Österbymos privata företag eller i kommunen. (Ydre kommun är Östergötlands företagsammaste befolkning.) Räddningstjänsten ligger i utkanten av samhället, bredvid en skola och nära industriområdet där flera av brandmännen arbetar. Lokalerna är stora och mycket fräscha, och här arbetar Lars-Göran Svensson, platschef.

[Fortsättning på nästa sida](#) →

Ydre Räddningstjänst

Ydre räddningstjänst består av 9 deltidsbrandmän och 6 styrkeledare, uppdelade på 3 grupper med 2 styrkeledare i varje grupp. Räddningschefsfunktion och högre räddningsbefälskompetens köps in från Tranås räddningstjänst. För närvarande finns fyra räddningsfordon som är uppdelade på släckbil 243-3510 och 3520, tankbil 3540 samt en sjukvårdsbil tillika befälsbil 3565.

Samarbete

Räddningsstyrkan svarar för räddningstjänsten inom hela kommunen utom i Hestra tätort och ett område i nordvästra delen av kommunen där Tranås räddningstjänst gör förstainsatserna. Ydres räddningstjänst svarar även för några öar i sjön Sommen som ligger i Boxholms kommun samt Ydreforsområdet i Kinda kommun.

Sjukvårdslarm

2014 hade man 208 larm varav 106 var sjukvårdslarm.

- Det är en enorm trygghet att Ydre kommun har sin räddningstjänst. Kommunen är stor till ytan, med en utspridd befolkning. Det tar 26 minuter för en ambulans att ta sig hit från Eksjö eller Tranås så vår insats är betydelsefull, menar Peder Nilsson. Peder Nilsson är en av Ydres deltidsbrandmän. Han har varit brandman i tio år och arbetar på Ydreskåp. Han tycker att det enbart är fördelar med att vara deltidsbrandman.

- Kamratgänget är fantastiskt, och det är en bra känsla att kunna hjälpa folk i nöd, att se hur lättade de blir när man kommer och hjälper. Styrkan övar varannan måndagskväll och då övar samtliga brandmän. Man kommer även i år att vara med på Axamoövningarna, detta för tredje året.

Sjukvårdsövningar och kris däremot ansvarar Östergötlands län för, även om man är en del av RaddSam F.

Lars-Göran Svensson, Peder Nilsson och Bertil Fång, räddningschef för Tranås och Ydre kommuner.

Namn:	Lars-Göran Svensson
Ålder:	57 år
Arbetar som:	Platschef och styrkeledare
Bor:	Österbymo
Intressen:	Jakt och fiske är ett stort intresse, samt veteranbilar.

← [Artikeln börjar på föregående sida](#)

Från vänster; Viktor Norén, Jerker Sturedahl, Fredric Malm, Rikard Nyberg och Christoffer Oscarsson.

Gasflaskeskyttar inom RäddSam F

Den 11/5 avgick en minibuss från Jönköping, med siktet inställt på Mälardalens Brand & Räddningsförbunds övningsområde Fågelbacken. Målet med resan var att bli utbildade till gasflaskeskyttar för RäddSam F. Vi var fem deltagare från Räddningstjänsten Jönköping som träffade sexton andra skyttar från olika delar av landet och tillsammans hade vi både teori och praktik under två dagar. Alla blev godkända och om det finns behov av vår hjälp vid framtida bränder där

det finns risk för kärlexplosion så kommer vi som ett skott.

Sedan tidigare finns Kjell-Åke Romfors, Anders Ulriksson och Hans-Ingmar Bengtsson i organisationen som gasflaskeskyttar.

FREDRIC MALM
BRANDMÄSTARE
RÄDDNINGSTJÄNSTEN JÖNKÖPING

Personalnytt

Elin Isfall, Brandingenjör Jönköping

Jag har tidigare arbetat som riskkonsult inom försäkringsbranschen och på räddningstjänsten i Södertörns räddningstjänstförbund.

Arbetar nu på "Förebyggandeavdelningen" med bl.a. planprocessfrågor och riskanalysfrågor samt på avdelningen "Trygghet och säkerhet" med kontinuitetsplanering. Kommer också att vara med i krisstödsgruppen framöver.

Bor i Jönköping och är 39 år, gift och har två barn.

Robert Roslund, HRF

25 år från Luleå, Norrbotten. Jag har ett stort idrottsintresse, främst ishockey. Jag gillar att vara i garaget då man har tid över, självklart har jag en skoter!

Jobbar kombinerat med operativa uppdrag och myndighetsutövning. Åker insatsledare i Vetlanda och Sävsjö kommuner

Gustav Hultegård, Brandmästare, Jönköping

Jag gick in som ordinarie insatsledare i Jönköping 1:a april och är alltså nygammal på jobbet.

Har tidigare jobbat som operativ brandman i Jönköping främst i lag 3, men numera jobbar jag på förebyggande avdelningen.

Vid sidan av jourpasset jobbar jag främst med förebyggande frågor men även frågor som rör IT, både med utveckling av insatsstöd, IB och bilar samt daedalos i olika former.

Andreas Melin, Brandmästare, Jönköping

Jag är 36 år, bor i Ölmostad, gift med Stina och vi har tre barn tillsammans.

Jag har nyligen börjat jobba som insatsledare i Jönköping. Efter avslutade studier -05 började jag som brandman i Jönköping. Under de två senaste åren har jag varit på många veckors utbildning i Revinge och från årsskiftet tjänstgör jag som en av sju insatsledare i Jönköping. Mitt hem på stationen är förebyggande med betoning på tillsyn.

På fritiden blir det självklart det vanliga familjelivet men när det finns tid tränar jag gärna löpträning,

Specialenhetsdagar för brandsläckning i Gislaved

Under hösten 2015 så kör RäddSam F igång nya utbildningsdagar och utbildningsmaterial för "Avancerade rökdykningar". Dessa utbildningsdagar är konsekvensen av ett reviderat rökdykarreglemente och kvalitetsprojektet i länet.

Under arbetet med det nya rökdykarreglementet identifierades ett utbildningsproblem för det vi tidigare benämnde som rökdykning vid Hög risk. Hög risk är något som få stationer inom RäddSam F övat tillräckligt. Syftet med dessa utbildningsdagar är att erbjuda intresserade organisationer ett sätt att få den övningen och kunskaperna för att upprätthålla förmågan för "Avancerade rökdykningar".

Upplägg på utbildningen

Utbildningen består av två praktiska utbildningsdagar som genomförs under två år, en dag varje år. Till dessa praktiska dagar så tillkommer ett teoretiskt utbildningsmaterial via filmer som ska genomföras under dessa två år. Med fördel tittar man dock på dessa filmer så fort som möjligt för att höja den teoretiska kunskapen om ämnet. Film-

erna kommer att vara tillgängliga för all personal så att även de som inte medverkar på de praktiska dagarna kan se filmerna.

Innehåll på utbildningen

Utbildningen kommer att behandla grunderna inom brandkunskap och brandförlopp, samt släckning av brand. En särskild del kommer att titta på brandsläckning av stora volymer såsom industrilokaler och affärer. Även byggnadskonstruktion kommer att beröras som en viktig del i riskbedömningen och taktikval. Under de praktiska dagarna kommer dock organisationen och kommunikation vid avancerade rökdykningar vara de två huvudmålen.

Nytt utbildningsmaterial för brandsläckning på gång

Som ett resultat av kvalitetsprojektet kommer det att släppas nya utbildningsmaterial för brandsläckning inom RäddSam F. Bland annat utbildning för brandinstruktörer, avancerad rökdykning, rökdykarledare, FIP vid brand och uppstartsrutiner har identifierats som viktiga områden att förbättra.

Just nu har vi olika utbildningsmaterial för brandsläckning. Detta gör att vi får svårare att samverka vid larm och övning. Med ett gemensamt material hoppas vi kunna skapa mer tydlighet och öka vår förmåga att samverka. Men vi har också saknat möjlighet att föra in nyheter kring brandsläckning och med ett gemensamt utbildningsmaterial kan vi efterhand uppdatera och föra in nyheter.

Förändring är normalläget

Det pågår just nu en mängd fantastisk forskning på brandsläckning ute i världen. Det är så mycket som pågår så det är svårt att veta när man faktiskt ska gå vidare med resultaten från forskningen. Men någon gång måste vi säga att det är bra nog och börja föra in de förändringar eller förbättringar som behöver genomföras. Men det kommer hela tiden att komma nya resultat, och omvärlden förändras. Så vi måste förvänta oss att det som vi tror är rätt

idag, det kanske visar sig vara fel imorgon.

Flera olika material

Vi har många olika förutsättningar för övning och utbildning. Därför kommer nytt utbildningsmaterial att släppas i olika former och tillfällen för att vi ska kunna föra in det i alla organisationer. Det krävs också tid för tester och utvärderingar av materialet för att säkerställa att det fungerar bra.

Gemensam operativ brandinstruktörsutbildning

Ett led i denna kvalitetssäkring är att det startats en brandinstruktörsutbildning inom RäddSam F. Denna utbildning är första steget för att föra in det nya materialet i respektive organisation. Det är en grundkurs för de förändringar som det nya materialet innebär i agerandet vid bränder och utbildningen för brandsläckning. Utifrån denna grundutbildning kommer olika versioner av materialet att släppas genom dessa brandinstruktörer ut till organisationerna.

Frågor skickas till Lars Ågerstrand, Värnamo.

LARS ÅGERSTRAND
INSATSLEDARE
VÄRNAMO

Nya rökdykarreglementet

Under 2015 har det antagits ett nytt rökdykarreglemente inom RäddSam F. Det nya reglementet finns publicerat på hemsidan för de som inte tagit del utav det. Här kan ni läsa om några av de förändringar som gjorts i dokumentet.

RDL-väskan har tidigare enligt reglementet krävts vid samtliga rökdykningar, något som sällan uppfyllts i praktiken. Det finns nu inget krav på att väskan ska komma fram vid normala rökdykningar där endast 2 RD kontrolleras av RDL. Om någon RDL vill använda väskan, eller delar av väskan så går det jättebra. Om fler än 2 RD används så ska RDL-väskan också användas.

RDL-slangen får komma fram efter inträngning

Om en riskbedömning görs utav arbetsledaren och RDL så får RDL-slangen läggas ut och trycksättas snarast efter att RD har gått in i byggnaden. Vi anser i länet att RD antingen ska kunna kontrollera sin egen miljö under den tiden, eller kunna gå ut om problem uppstår med slangen. Detta tilltåts då endast om RD är relativt nära inträngningsdörren och miljön anses vara god. Så fort miljön är sämre, eller att RD behöver avancera längre in i byggnaden så ska RDL-slangen först vara redo för insats av RDL.

RDL ska stänga dörren mot slangen under rökdykning

Så länge rökdykning pågår så ska rökdykarledaren stänga dörren mot slangen bakom rökdykarna. Detta anser vi vara bland de viktigaste uppgifterna för RDL och ska prioriteras framför att tex hjälpa RD med slangen. Genom att RDL blockerar öppningen så minskar vi riskerna för rökdykarna och vi ökar effekten av brandsläckningen. När branden är under kontroll så kan RDL ta beslutet att öppna dörren och tilltåta ventilation i samråd med RD och SL.

"Hög risk" blir "Avancerad rökdykning"

När rökdykarinsatser kräver en annan organisation än den normala 1+4 så har vi tidigare arbetat med olika organisationer enligt "Hög risk". Men vid höga risker så ska vi inte rökdyka alls vilket innebär att namnet är missvisande. All rökdykning utöver 1+4 kallas nu "Avancerad rökdykning" och ett nytt utbildningskoncept för detta ska införas under kommande år. Under hösten 2015 startar detta och det är en frivillig utbildning för länets organisationer med syfte att öka vår förmåga att utföra avancerade rökdykningar. Mer om denna utbildning finns i separat artikel i Plankan.

Frågor skickas till
Lars Ågerstrand, Värnamo.

LARS ÅGERSTRAND
INSATSLLEDARE
VÄRNAMO

Tranås blir IB-kommun

Den 11 juni var en delegation Inre Befäl på möte i Tranås inför kommunens inträde som IB-kommun den 1 juli i år. I Tranås möttes vi upp av Bertil Fång, Fredrik Larsson, Mikael Eriksson, Sören Lymer samt tjänstgörande lag. Berra informerade om Tranås kommuns uppbyggnad, befolkning, företagande och särskilda riskobjekt samt givetvis räddningstjänstens resurser och förmåga. IB berättade om sitt arbetssätt och diskussioner fördes om förhoppningar och förväntningar på varandra för att inträdet och samarbetet ska vara så produktivt som möjligt. Som avslutning hälsades befälen i Tranås välkomna till ledningstorget JILL för att på plats följa interaktionen.

JERKER STUREDAHL
BRANDMÄSTARE
JÖNKÖPING

Vill du ha ett eget nummer av Räddningsplankan?

Mejla till; maria.boqvist@jonkoping.se

Prenumerera på nyheter

Du kan prenumerera på alla nyheter på RäddSam F:s hemsida. På hemsidan kan man ange sin e-post och därefter få en påminnelse om när det finns nya kurser, nya rutiner eller annan information att hämta på hemsidan. Detta gäller både hel och deltid. Adressen är www.raddsamf.se

Räddningsplankan
ges ut av RäddSam F

Ansvarig utgivare
Göran Melin
goran.melin@jonkoping.se

Redaktör
Maria Boqvist
maria.boqvist@jonkoping.se

Redaktionskommitté
RäddSam F-kontoret

RäddSam F
Kansli på Höglandets
räddningstjänstförbund

Postadress
Höglandets räddningstjänstförbund
571 80 Nässjö

Webbplats
www.raddsamf.se

Telefon
0383-46 77 00

E-post
hoglandet@raddningstjansten.com

